

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UP RAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

RAZRED 21 (1)

IZDAN 15. NOVEMBRA 1924.

PATENTNI SPIS ŠT. 2266.

Siemens & Halske Aktiengesellschaft, Berlin-Beč.

Stikalna uredba za mnogokratna ojačila.

I Dopolnilni patent k patentu štev. 2204.

Prijava z dne 30. marca 1921.

Velja od 1. septembra 1923.

Prvenstvena pravica z dne 24. oktobra 1916. (Nemčija).

Najdaljno trajanje do 31. avgusta 1938.

Da se doseže pri ojačilih izmenične struje visoke ojačbene stopnje, se uporablja takozvana kaskadna stikanja, pri katerih se struja oddano od enega ojačila, dovaja sprejemnemu mestu drugega ojačila, večkrat tudi še od tega odano strujo sprejemnemu mestu tretjega ojačila i t. d. Skupna ojačba je potem, neupoštevši izgube v stikalu, enaka produktu ojačb poedinih ojačil.

Ako sedaj uporabimo v enem takem ojačilnem stikalu eno edino lokalno baterijo, z uporabo cevij za razelektrenje, kot ojačilo, torej eno edino anodno baterijo, tedaj se pokaže nezgodnost, da nastopa samovzbujevanje stikala, katero se izraža v zvižganju, ako ta baterija poneduje notranji upor neke gotove veličine. S tem namreč, da ojačena struja zadnjega ojačila teče tudi skozi skupno baterijo, povzroča ista primerno svoji strujini sili in notranjemu uporju baterije, na njenih polih potencialno razliko, katera pošilja v sprejemni krog ojačila odnosno vsačega predidčega ojačila vejno strujo. Te vejne struje se zopet ojačijo in proizvajajo, ako presežejo neko gotovo vrednost, samovzbujevanje stikala.

Sicer je samo po sebi mogoče takovrstna motenja preprečiti enostavno s tem, da se uporabi lokalno baterijo zadostno malega notranjega upora, na pr. zbiralno baterijo, ampak v mnogih slučajih je potrebno ali zaželeno, da se uporabi iz razlogov štedenja s prostorum in težo, po možnosti malo baterijo, na

pr. tako od malih suhih elementov. Take baterije pa imajo neprijetno lastnost, da njihov upor pri daljši uporabi močno naraste, pri poedinih baterijah je celo že v početku tako velik, da kmalu nastopijo navedena motenja, katera zamorejo napraviti celo stikalo nerabno.

Predležeci izum pa omogoča potlačenje samovzbujanje tudi pri uporabi takšne lokalne baterije, katera bi vsled svojih upornih razmer sama po sebi proizvajala samovzbujanje ojačilnega stikala. To sredstvo obstoji v tem, da se k skupni bateriji vsposedno stakne kondenzator take veličine, da ostane dozdevni upor baterije in kondenzatorje za v poštevh prihajajoče izmenične struje vedno pod kritično vrednostjo, kolikor visoko naj tudi naraste sam upor baterije.

V gotovih slučajih je celo koristno, da se upor baterije potom pristika trdnega upora umetno poveča in uvrsti kondenzator vsposedno z baterijo in z isto v vrsti staknjem uporom, da obdrži dozdevni upor kombinacije z veliko natančnostjo stalno vrednost med celotno uporabno dobo baterije. V tem slučaju je nazajvodjena vejina struja ojačene struje praktično trajno ista, tako da ne nastopijo spremembe v ojačilnem številu, glasovni barvi i t. d. ojačilnega stikala.

V risbi je prestavljeno kot vporabni primer izuma kaskadno stikanje dveh razelektrilnih ojačil.

(V₁) in (V₂) znčaita pri tem dva razelektrilna ojačila znane zgradbe, na pr. visoko

